

Lärohandledning till Fru Alms magiska resebyrå

Om boken

Fru Alms magiska resebyrå är en bok för barn, i första hand mellan 9 och 12 år. Den kan också läsas av yngre barn eller användas som högläsning. Fru Alms magiska resebyrå handlar om Hilma, som får bo hos mormor och morfar i Lysekil Först tror Hilma att det ska bli som vilket sommarlov som helst, men när hon lär känna fru Alm förstår hon att inget någonsin kommer att bli som förut igen. Fru Alm har nämligen en magisk resebyrå och tar med Hilma på resor i både tid och rum. Hon får träffa sin mamma, sin mormor och sin mormors mor när de var barn. När gränsen mellan det möjliga och omöjliga suddas ut upptäcker den försiktiga Hilma sidor hos

sig själv som hon inte trodde fanns - men räcker det för att ta itu med mormors arge granne, Harry-i-Huset? Hans fruktansvärda planer riskerar nämligen att sätta stopp för både tidsresorna och vänskapen mellan Hilma och fru Alm. Han måste stoppas. Frågan är bara hur.

"Fru Alms magiska resebyrå" är en saga där barnen och deras vardag får stort utrymme. Det är en bok om att växa och våga och skaffa sig insikter.

Boken avslutas med att Hilma och de andra i berättelsen delar med sig av sina bästa aktivitetstips.

Om materialet

Handledningen ger inspiration och tips om hur boken kan användas i undervisningen, i första hand i årskurserna 3-5. Övningarna är indelade efter kapitel. Varje avsnitt inleds med ordförståelse där syftet är att utvidga ordförrådet och öka förmågan att resonera kring uttryck och begrepp.

I flera av övningarna integreras olika ämnen för att skapa helhetstänkande. Språket, den egna och den lokala historien står i fokus i många övningar.

Handledningen uppmuntrar att eleverna går utanför klassrummet och provar sina kunskaper.

Diskussionsövningar syftar till att öka elevernas förmåga att argumentera, uttrycka sina åsikter, jämföra och dra slutsatser.

Ambitionen har varit att skapa en flexibel handledning som utgår från grundskolans läroplan och kursplaner (se "Arbeta med boken – bakgrund" sid 2-3). Man kan välja att göra alla uppgifter eller koncentrera sig på vissa utvalda. De flesta uppgifter kan anpassas efter årskurs och elevernas förutsättningar.

Upptäckarglädje och nyfikenhet har varit ledord när handledningen har tagits fram.

Annakarin Rosengren, författare

Utlåtanden om "Fru Alms magiska resebyrå":

"Att fru Alm är ett släkträd förstår man på allra första sidan och det är så finurligt skrivet att man känner sig överrumplad och genast blir nyfiken på fortsättningen." "Med magisk berättarglöd och litterära ambitioner lyfter Annakarin Rosengren texten och Fru Alms magiska resebyrå blir en fin berättelse om nu och då, vänskap och kärlek och livets förunderliga vägar." "Rekommenderas varmt!"

BTJ (Bibliotekstjänst)/A Andersson

"Berättelsen om fru Alms magiska resebyrå är indelad i precis lagom långa kapitel för att fungera som godnattsaga eller högläsning i klassrummet. Den tämligen stora texten gör att den också passar perfekt som bänkbok om barnen vill läsa själva." "I slutet av boken finns tips och pyssel som Hilma och de andra i berättelsen har samlat ihop." "Ett väldigt trevligt avslut på en riktigt fin och läsvärd bok med ett större djup än man kanske först tror. Genom att lära känna sin historia lär Hilma nämligen känna sig själv och det gör att hon förstår mer, får en större världsbild och samtidigt utvecklas."

Bokcirkel.se

Utlåtande om lärarhandledningen:

"Handledningen är skriven så att alla inkluderas, oavsett bakgrund, kultur eller familjesituation. Det är en rolig, tydlig och varierande handledning som jag tror att många lärare kan ha stor nytta och glädje av. Barnen utmanas i att tänka själva, vara kreativa, tänka kritiskt och på köpet får de en massa nya kunskaper och erfarenheter."

Linda Mjölner, pedagog

Arbeta med boken - bakgrund

Skolverkets läroplan/kursplaner för grundskolan ligger till grund för aktiviteter och övningar som föreslås i handledningen till "Fru Alms magiska resebyrå".

<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan>

Fokus ligger på svenska, bild och samhällsorienterande ämnen med inslag av biologi, matematik och hemkunskap. Utdrag ur skolverkets kursplaner:

Kursplan bild

"Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden. Vi omges ständigt av bilder som har till syfte att informera, övertala, underhålla och ge oss estetiska och känslomässiga upplevelser. Kunskaper om bilder och bildkommunikation är betydelsefulla för att kunna uttrycka egna åsikter och delta aktivt i samhällslivet. Genom att arbeta med olika typer av bilder kan människor utveckla sin kreativitet och bildskapande förmåga."

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,
- skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material,
- undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder, och
- analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner.

Kursplan svenska

”Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.”

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera dessa.

Kursplan historia

”Människans förståelse av det förflutna är inflett i hennes föreställningar om samtiden och perspektiv på framtiden. På så sätt påverkar det förflutna både våra liv i dag och våra val inför framtiden. Kvinnor och män har i alla tider skapat historiska berättelser för att tolka verkligheten och påverka sin omgivning. Ett historiskt perspektiv ger oss redskap att förstå och förändra vår egen tid.”

Genom undervisningen i ämnet historia ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer,
- kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap,
- reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv, och
- använda historiska begrepp för att analysera hur historisk kunskap ordnas, skapas och används.

Kursplan religion

”Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt. På så sätt ska undervisningen skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva.”

En översikt

Kapitel	Innehåll	Ämne	Arbeta med boken
Prolog och kapitel 1	I prologen presenteras fru Alm. Man får veta att hon är ett träd som står i en trädgård och att det finns ett starkt band mellan henne och familjen som bor i huset. I prologen förklaras också att fru Alm har en alldeles speciell uppgift. I kapitel 1 presenteras tioåriga Hilma, hennes mormor och Harry-i-Huset. Man får veta varför Hilma bor hos mormor och morfar och får en inblick i deras relation. Man får också veta hur Hilma känner för Harry-i-Huset.	Svenska Svenska/Bild	a. Ordförståelse b. Måla med språket
Kapitel 2	I kapitel 2 presenterar sig Fru Alm för Hilma, som tror att hon håller på att bli tokig.	Svenska Svenska/SO	a. Ordförståelse b. Skriv en dialog
Kapitel 3	I kapitel 3 lär vi känna Hilma närmare. Hon är en försiktig tjej som är rädd för att testa nya saker och rädd för att misslyckas. Hon jämför sig med andra. Hennes mamma däremot verkar kunna och veta allt. Har det alltid varit så?	Svenska Svenska/SO Svenska	a. Ordförståelse b. Diskussionsövning - att våga misslyckas (inkl rollspel) c. Beskrivande ord
Kapitel 4	I kapitel 4 gör Hilma sin första tidsresa med fru Alms magiska resebyrå. Hon möter sin mamma, när mamman var ett barn i Hilmas ålder.	Svenska Svenska/SO/bild	a. Ordförståelse b. Historiereportern
Kapitel 5	I kapitel 5 följer Hilma med till stranden. Flickorna fiskar krabbor.	Svenska NO/svenska/bild	a. Ordförståelse b. Ta reda på fakta - den bohuslänska strandmiljön. (inkl krabbfiske och gör ett strandakvarium)
Kapitel 6	I kapitel 6 får vi vara med när Hilmas mamma lär sig simma under vattnet. Hilma ser mammans rädsla och jämför med sig själv. Mamman visar också prov på en busighet som Hilma aldrig hade kunnat tro henne om.	Svenska NO Hemkunskap	a. Ordförståelse b. Ta reda på fakta - vad händer när man svettas (inkl smörgåsrecept) c. Gör din egen picknickmacka
Kapitel 7	I kapitel 7 är Hilma tillbaka i sin egen tid. Hon är uttråkad och känner dessutom att hon blir behandlad som en småunge. Hon är ändå tio! Vi träffar Harry-i-Huset för första gången och han ger inget sympatiskt intryck.	Svenska Svenska/SO	a. Ordförståelse b. Diskussionsövning - att ha tråkigt
Kapitel 8	I kapitel 8 reser Hilma iväg på sin andra tidsresa och får träffa mormor som flicka. Mormor visar sig vara en frimodig, fantasifull tjej som tar för sig. Hennes bästa kompis är en kille som heter Arne. Tillsammans gör vännerna en hemlig utflykt till en cirkus. På vägen stöter de på en bråkstake som Hilma blir rädd för.	Svenska Svenska/bild/SO	a. Ordförståelse b. Historisk klippdocka
Kapitel 9	I kapitel 9 lär barnen känna Tony. Han visar dem djuren på cirkusen	Svenska Svenska/SO	a. Ordförståelse b. Citatövning

	och låter dem vara med och tvätta en stor elefant.		
Kapitel 10	I kapitel 10 råkar barnen ut för en obehaglig upplevelse. Hilma imponeras av mormors mod.	Svenska Svenska/bild/SO	a. Ordförståelse b. Fotoprojekt - vår stad då och nu och kanske i framtiden
Kapitel 11	I kapitel 11 knyter Hilma ett speciellt band till sin mormors mormor, som ger henne en gåva utöver det vanliga. Hilma konfronteras med sorg.	Svenska SO/svenska	a. Ordförståelse b. Saker med historia (hemuppgift)
Kapitel 12	I kapitel 12 ställer de vuxna till det genom obetänksamhet. De ger mormor punsch och mormor blir snurrig. När Hilma kommer tillbaka till nutiden upptäcker hon att Harry-i-Huset har hemliga planer för fru Alm. Han vill såga ner trädet! Vad kommer det att innebära för vänskapen mellan fru Alm och Hilma och vad kommer att hända med tidsresorna?	Svenska NO/svenska/bild	a. Ordförståelse b. Ta reda på fakta - lär dig mer om almen
Kapitel 13	I kapitel 13 tar fru Alm med Hilma till tiden strax efter första världskriget. Hon får träffa sin mormors mor som barn. Familjen har fått flytta till Norge på grund av arbetsbrist. Hilma får en tankeställare. Hon förstår att mycket av det som hon tar för givet är sådant som andra människor får slita för.	Svenska Svenska/bild/SO	a. Ordförståelse b. Skriv ett vykort till en förfader
Kapitel 14	I kapitel 14 förstår Hilma hur annorlunda det var att vara barn för 100 år sedan. Tänk bara att resa utan bil och utan musikanläggning och dvd att roa sig med. Hon får också träffa sin mormors mormors mamma och se hur de bodde och hade det.	Svenska SO/bild	a. Ordförståelse b. Gör ditt eget släkträd
Kapitel 15	I kapitel 15 är Hilmas mormors mormor orolig för att börja i en ny klass. Hilma råkar ut för något som gör att hon börjar fundera över om det kanske är synd om Harry-i-Huset.	Svenska Svenska/SO	a. Ordförståelse b. Skillnader i språket förr och nu
Kapitel 16	I kapitel 16 är Hilma tillbaka i nutiden igen, och på vinden hittar de spännande släktklenoder. Klenoderna är kanske inte värda så mycket pengar, men betyder mycket i alla fall.	Svenska Svenska/bild	a. Ordförståelse b. Gör en sida i ett fotoalbum
Kapitel 17	I kapitel 17 ser Harry-i-Huset ut att börja göra verklighet av sina planer att såga ner fru Alm och Hilma blir först helt handlingsförlamad. Hur ska hon, ett litet barn, kunna göra något åt den store, ilskne Harry-i-Huset? Men hon inser också att hon är den enda som kan rädda trädet och kärleken till fru Alm fyller henne efter ett tag med beslutsamhet.	Svenska Svenska/SO	a. Ordförståelse b. Citatövning
Kapitel 18	I kapitel 18 visar Hilma prov på sitt mod. Hon visar att hon klarar	Svenska Svenska/bild/SO	a. Ordförståelse b. Skriv och berätta

	mycket mer än hon någonsin trott.		
Kapitel 19 och Epilogen	I kapitel 19 kommer mamma och pappa hem från sin resa. Hilma är överlycklig samtidigt som hon är ledsen för att hon måste lämna fru Alm. Trädet och flickan säger farväl och Hilma lovar att snart komma tillbaka. Även fru Alm är vemodig. Harry-i-Huset gör något oväntat. I epilogen får vi träffa Hilma som vuxen. Hon har fått två barn och tillsammans gör de en fantastisk upptäckt i trädgården.	Svenska SO/bild/svenska/matte Hemkunskap/matte	a. Ordförståelse b. Rita din egen tidslinje c. Baka bullar och/eller limpor

Handledning

Prolog och Kapitel 1

I prologen presenteras fru Alm. Man får veta att hon är ett träd i en trädgård och att det finns ett starkt band mellan henne och familjen som bor i huset. I prologen förklaras också att fru Alm har en alldeles speciell uppgift. I kapitel 1 presenteras tioåriga Hilma, hennes mormor och Harry-i-Huset. Läsarna får veta varför Hilma bor hos mormor och morfar och får en inblick i deras relation. De får också en aning om hur Hilma känner för Harry-i-Huset.

a. - Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga i helklass. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Piruett
- Rabatt
- Skott (trädets)
- Generationer
- Drapera
- Maläten
- Uråldrig
- Rödbrusig
- "Sjunga på sista versen"
- "Smida planer"
- "På tu man hand"
- "Finnas till hands/ha till hands"
- "För jämnan"

b - Måla med språket (svenska, bild)

I prologen och första kapitlet beskrivs fru Alms trädgård och vinden i mormors hus. Även mormor beskrivs - som en mjuk och härlig kanelbulle. Att måla med språket kan vara ett sätt att hjälpa läsaren att se bilder framför sig, när han eller hon läser. Läsarens egna upplevelser och erfarenheter bidrar till hur de där bilderna ser ut. Måla med språket kan man göra på många sätt. Man kan till exempel använda liknelser och jämförelser. Genom att beskriva dofter, synintryck och känslor kan författaren sätta färg på en text.

Gemensam övning

Hjälps åt att hitta exempel på målande beskrivningar i prologen och första kapitlet. Hur beskrivs till exempel fru Alms trädgård, och hur beskrivs mormors vind?

Uppgift (lämplig att göra två och två)

Var och en tänker på en plats som han/hon tycker om:

Blunda och se platsen framför dig. Tänk dig att du är där. Hur ser det ut? Hur känns det? Hur doftar det? Är det kanske varmt eller kallt? Hur mår du på den här platsen?

Skriv om platsen och måla med språket. Beskriv den så tydligt du kan. Byt text med din kamrat. Läs hens text för dig själv. Försök sedan att rita och måla kamratens plats medan hen ritar din. Jobba med era teckningar utan att påverka varandra.

Förslag till redovisning

Alt 1) Diskutera: Jämför din inre bild av din favoritplats med kamratens tolkning/teckning. Stämmer de överens eller inte? Om de inte helt stämmer överens, vad kan det bero på? Har kanske kompisens påverkats av sina egna erfarenheter och upplevelser?

Alt 2) Låt eleverna försöka para ihop bilder och texter. Man får läsa sin egen text högt i klassen och klasskamraterna får försöka finna rätt bild. (Den som målat bilden får inte gissa.)

Kapitel 2

I kapitel 2 tar fru Alm kontakt med Hilma för första gången. Hilma tror knappt sina öron: Ett talande träd!

a. - Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Vaka (över någon/något)
- Bli stött
- Upphöra
- Skröplig
- Hyscha
- Harkla (sig)

b - Skriv en dialog (svenska, SO)

När man träffar någon första gången kan det vara svårt att veta vad man ska prata om. När fru Alm plötsligt börjar prata med henne får Hilma nästan inte fram ett ord. Det kanske inte är så konstigt eftersom fru Alm är ett träd, men det är inte heller ovanligt att man känner samma sak när man träffar en människa för första gången.

Gemensam övning

Diskutera varför det kan vara svårt att prata med någon man inte känner. Vad kan det bero på? Upplever alla att det här är svårt? Varför kan man uppleva det på olika sätt?

När två människor pratar med varandra brukar man säga att de har en dialog. Vad är en dialog och hur skriver man en sådan? Titta på exempel i boken. Gå igenom begreppen i klassen:

- Dialog
- Citat
- Talstreck/citationstecken
- Skiljetecken vid citat

Uppgift (lämplig att göra enskilt + två och två) – passar också att göra efter kapitel 15

Tänk dig att du får en ny klasskamrat. Kamraten får sitta bredvid dig under skollunchen. Hur tror du att er dialog skulle bli? Hur inleder du samtalet? Vad skulle du fråga om? Vad skulle du vilja berätta? Vad tror du kompisens skulle vara nyfiken på? Vad är viktigt att tänka på när man träffar någon första gången? Vad vill du att den nya klasskamraten ska känna?

Skriv den dialog som du skulle vilja ha med en ny klasskamrat.

Förslag till redovisning

Eleverna jämför dialoger, två och två. De kan läsa högt mot varandra och därefter diskutera skillnader. Varje elev får i uppgift att välja ut det som är bäst med kompisens dialog (det kan vara en fråga, ett svar eller något annat) och skriva ner det på en papperslapp med en motivering (varför är det bra?). Alla elever sätter upp sina lappar på en gemensam tavla.

Gå sedan igenom lapparna i helklass. Nu har klassen en tavla som är full av tips om vad man kan prata om när man får en ny klasskamrat.

Kapitel 3

I kapitel 3 får vi veta saker om Hilma som gör att vi förstår bättre vem hon är. Hon beskrivs som en försiktig tjej som är rädd för att testa nya saker. Egentligen handlar det om att hon är rädd för att misslyckas. Hon jämför sig ofta med andra. Hennes mamma däremot verkar kunna och veta allt och Hilma undrar om det alltid har varit så.

a - Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Tålmod
- Värdelös
- Entonig
- Rossla
- Skrocka
- Dåsig
- "Tro sina öron"
- "Tankarna far genom huvudet"
- "Göra ett glädjesprång"

b. Diskussionsövning - att våga misslyckas (svenska, religion)

"Hon var alltid så rädd för att misslyckas. Helst ville hon vara perfekt. När något inte gick som hon ville blev hon arg och kände sig värdelös. Det var ganska jobbigt att vara på det viset, men det var inte så lätt att ändra på sig själv." Så känner Hilma i boken.

Gemensam övning

Diskutera:

- Det som en människa vågar, kanske är läskigt för en annan. Varför är det så?
- Varför kan man uppleva det jobbigt att göra fel och misslyckas?
- Finns människor som aldrig misslyckas? Varför?
- Är du rädd för att misslyckas med något? Vad är det värsta som skulle hända om du misslyckades?
- Hur känns det när man lyckas med något som man varit rädd för?
- Hur vet man att man lyckats?
- Ibland kanske man jämför sig med andra och vad andra klarar av.
 - Finns det något bra med att jämföra sig med andra?
 - Finns det något dåligt med att jämföra sig med andra?
 - Vad händer om man inte klarar något som andra klarar och hur känns det?

Uppgift (lämplig att göra två och två)

Rollspel:

Hilma är rädd för att simma under vattnet. Hon tycker inte om att få vatten i näsan och vågar inte öppna ögonen under ytan. Dessutom känns det som om alla tittar på henne när hon försöker lära sig. Tänk om de tycker att hon är dålig eller löjlig? Hilmas kompis kan redan simma under vattnet. Hon vill gärna att Hilma ska lära sig. Tänk dig att barnen sitter på en brygga. Hur låter deras samtal? Vad säger Hilma och vad säger kompiserna. Hur kan kompiserna stötta? Är det ok om Hilma inte vågar? Improvisera ett rollspel/en dialog och välj ett slut - vågar Hilma, eller vågar hon inte?

Förslag till redovisning

Eleverna får berätta för klassen hur deras rollspel slutade och varför de valde just detta slut. Det finns många olika sätt att resonera och inte nödvändigtvis några rätt eller fel. Något par kanske vill spela upp sin dialog för klassen.

c - Beskrivande ord (svenska)

I kapitel 2 och 3 används fem olika ord för att förklara hur fru Alm låter.

Gemensam övning

Leta upp orden (humma, knarra, skrocka, rossla - även ordet "entonig" används) och skriv upp dem på en gemensam tavla. Diskutera i klassen:

- Vad berättar orden om fru Alm?

Uppgift (en och en, kan också göras i helklass)

Vilka ord skulle du välja för att beskriva hur dessa figurer låter:

- En stark figur och en svag figur?
- En liten figur och en stor figur?
- En ung figur och en gammal figur?

Skriv ner orden och fundera över varför du valt just dessa ord.

Förslag till redovisning

Skriv upp orden "stark", "svag", "liten", "stor", "ung" och "gammal" på tavlan. Eleverna får skriva upp sina ord under den rubrik som passar bäst. Diskutera i klassen vad som skiljer orden åt och vad det är som gör att orden passar under just de valda rubrikerna.

Kapitel 4

I kapitel 4 gör Hilma sin första tidsresa med fru Alms magiska resebyrå. Hon reser cirka 40 år bakåt i tiden och får träffa sin mamma Ulrika, när mamman var ett barn i Hilmas ålder.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Spinkig
- Berså
- Lummig
- Skrinda
- "Tro sina ögon"
- "Svunna tider"

b. Historiereportern (svenska, historia, bild)

"Hilma satt alldeles stilla. Hon trodde knappt sina ögon. Flickan, som hon just sett hoppa från berget, var hennes egen mamma. Det var ingen tvekan om det. Hilma kände igen henne från gamla, bleknade foton i mormors album."

Så beskrivs Hilmas möte med Ulrika.

Tänk att kunna åka tillbaka i tiden och träffa de som är vuxna idag när de var barn. Hur hade de det? Hur var det i skolan och vad gjorde de när de var lediga? Vad tyckte de om för mat? Hur umgicks de med sin familj och sina kompisar? Tack och lov behöver man inte resa i tiden för att få veta hur det var förr.

Gemensam övning

Gå igenom reporterens/journalistens roll med klassen. Vad är en reporter/journalist? Hur jobbar han/hon? Varför behövs reportrar/journalister? Vad utmärker en bra reporter/journalist?

En reporter arbetar med att förmedla berättelser och nyheter i till exempel tidningar, radio och tv. De ger människor en bild av vad som händer både i närheten (lokalreportrar) och runt om i världen.

När reportern ska ut på uppdrag måste han/hon förbereda sig. Det kan han/hon göra genom att läsa på om ämnet som ska bevakas och genom att försöka komma på bra frågor.

Efter förberedelserna åker reportern till den/de personer som ska intervjuas och ställer sina frågor. Oftast kommer reportern på följdfrågor under samtalet. Ibland har reportern med sig en fotograf, ibland fotograferar han/hon själv. För att komma ihåg det som sägs skriver reportern upp det i ett anteckningsblock eller spelar in intervjun. Är det en tv-intervju filmas alltihop.

När reportern är klar med intervjun skriver han/hon en tidningsartikel eller redigerar ett radio- eller tv-inslag.

Gå igenom begrepp som:

- Rubrik (en rubrik ska väcka läsarens intresse och ge en uppfattning om vad artikeln handlar om)
- Ingress (en kort, intresseväckande inledning som ger en vink om vad artikeln handlar om)
- Mellanrubrik (korta rubriker som delar in artikeln i olika delar)
- Brödtext
- Bildtext

Titta i dagens tidning. Hitta rubriker, ingresser och mellanrubriker. Peka ut brödtext och bildtexter. Klipp ut exempel och sätt upp på en tavla.

Uppgift (en och en, hemuppgift)

Varje elev får ikläda sig rollen som historiereporter. Uppgiften är att förbereda frågor och sedan intervjua en mamma, pappa eller annan äldre person om hur det var när hon/han var liten.

Eleven får också i uppgift att illustrera intervjun med ett foto eller en teckning/målning.

Förslag till redovisning

Eleverna renskriver sina intervjuer som tidningsartiklar med rubrik, ingress och mellanrubriker samt formger en tidningssida med text, foto/illustration.

Kapitel 5

I kapitel 5 följer Hilma med sin mamma och mormor till stranden. Flickorna fiskar krabbor.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Konstatera
- Fralla
- Förmåga
- Permanentad

b. Ta reda på fakta om den bohuslänska strandmiljön och hur man fiskar krabbor (biologi, bild, svenska)

”Ulrika tog sikte på bryggan, där flera pojkar och flickor redan låg på mage och stirrade ner i vattnet med krabbsnörena i fasta grepp. De som ville bada fick kliva över barnen, men det var ingen som blev irriterad. Det var som om alla förstod hur viktigt det var att fiska krabbor.”

När man kommer ut till kusten ser man ofta barn på klippor och bryggor som fiskar krabbor. Det är spännande och roligt men man har också ett ansvar för att krabborna ska må bra.

Gemensam övning

Läs krabbfisketipsen på sidan 129-132.

Diskutera: Vad är viktigt att tänka på när man fiskar krabbor?

Uppgift

A) Bor ni nära en strand i Bohuslän kan klassen göra ett studiebesök och samla växter, stenar och annat. Fiska krabbor! Studera också strandmiljön med hjälp av internet och skolbiblioteket.

- Vilka växter trivs på stränderna (strandråg, strandgossar/trift med mera)?
- Vilka fåglar kan man få se? (Ta reda på vad det är för skillnad på en trut och en mås. Hur ser strandskatan ejdern, och skarven - även kallad "ålekråka" på bohuslänska - ut?)
- Vilka djurarter, förutom krabbor, kan man hitta längs stränderna? (Räkor, små fiskar, sjöstjärnor, havstulpaner, maneter, sandmaskar. Hur ser sandmaskarnas exkrementhögar ut?)
- Hur salt är vattnet i Skagerack? (Jämför med exempelvis Östersjön och en insjö.)
- Granit är en vanlig bergart i Bohuslän. Hur ser granit ut? Vad kan man använda granit till?

B) Gör strandakvarium av en skokartong:

1. Tänk dig att du simmar under vattnet och tittar på en klippvägg under ytan. Vad kan du se där? Ta faktaböcker och webben till hjälp om du har svårt att komma på något själv.
2. Ta en vanlig skokartong, mät upp baksidan på ett ritpapper och rita och måla det du kan se under vattnet på klippväggen: kanske olika stenar, tång och havstulpaner.
3. Klipp ut och klistra fast målningen på botten av skokartongen.
4. Ställ upp kartongen så att den ser ut som ett akvarium.
5. Gör en havsbotten – kanske kan sandpapper fungera som botten.

6. Rita och måla fiskar och maneter på kraftigt papper. Måla på båda sidor. Klipp ut och knyt fast dem i sytråd. Gör små hål i ovansidan på "akvariet". Häng upp fiskar och maneter i olika långa snören.
7. Gör krabbor, musslor och andra snäckor av exempelvis modellerade och ställ på botten. Kanske har ni varit på stranden och plockat små stenar och snäckskal. Då kan ni använda dem.
8. Spänn fast plastfolie över akvariets framsida.
9. Skriv en förteckning över vilka växter och djur som kan ses i akvariet och klistra på kartongen.

Vill ni veta mer?

Havets Hus i Lysekil tar emot studiebesök. Läs mer på Havets Hus hemsida:

<http://www.havetshus.se/skola/grundskola/>

Förslag till redovisning

Ordna en utställning i klassrummet, matsalen eller korridoren. Bjud in besökare (kanske föräldrar eller en annan klass) och berätta om arbetet.

Kapitel 6

I kapitel 6 får vi vara med när Hilmas mamma lär sig simma under vattnet. Hilma ser mammans rädsla och jämför med sig själv. Mamman visar också prov på en busighet som Hilma aldrig hade kunnat tro henne om.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Tappra
- Vada
- Känka
- "Kippa efter andan"
- "Stå fastnaglad"

b. Ta reda på fakta - Vad händer när man svettas? (biologi, svenska)

När man leker på stranden en varm dag kanske man börjar svettas.

Uppgift

Ta reda på mer om svett:

- Varför svettas man?
- Varför är det bra att svettas?
- Varför kan svett lukta illa?
- Var svettas man mest?

Förslag till redovisning

Låt eleverna göra egna faktablad om svett.

c. Gör en egen picknickmacka (hemkunskap)

När Greta är på stranden brukar hon ta med sig smörgåsar - gärna sådana som är lite salta. Hon tycker det känns gott att äta något salt när hon blir varm och svettas. Varför då?

Låt gärna barnen testa Gretas strandsmörgås (sidan 138-139).

Uppgift (hemuppgift)

Låt barnen göra sina egna picknickmackor hemma och ta med till skolan.

Kapitel 7

I kapitel 7 är Hilma tillbaka i sin egen tid. Hon är uttråkad och känner dessutom att hon blir behandlad som en småunge. Hon är ändå tio! Vi träffar Harry-i-Huset för första gången och han ger inget sympatiskt intryck.

a. Ordförståelse (Svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Stövla
- Trotsig
- "Rå sig själv"
- "Masa sig ut"
- "Förbarma sig"

b. Diskussionsövning: Att ha tråkigt (svenska, religion)

"... men idag var Hilma uttråkad. Inte nog med att det var mulet. Dessutom var Nintendospellet urladdat och surfplattan strejkade. Egentligen var det sällan som Hilma hade tråkigt på riktigt. Om hon började gnälla över att hon inte hade något att göra, så var det för det mesta någon som förbarmade sig över henne och hittade på något. Det brukade aldrig hinna bli riktigt trist, men idag var det annorlunda."

Gemensam övning

Diskutera:

- När har du tråkigt?
- Vad är det som gör att det blir tråkigt och vad kan man göra åt det?
- Kan det vara bra att ha tråkigt? Varför då?

Kapitel 8

I kapitel 8 reser Hilma iväg på sin andra tidsresa och får träffa mormor, Britt-Marie, som barn. Mormor visar sig vara en frimodig, fantasifull tjej som tar för sig. Hon älskar att rita, inte minst klippdockor, och hennes bästa kompis är en pojke som heter Arne. Tillsammans gör vännerna en hemlig utflykt till en cirkus. På vägen stöter de på en bråkstake som Hilma blir rädd för.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Ark
- Gnola
- Sniffa
- Cirkusfölje
- Exotiskt
- Kaxig

B - Historisk klippdocka (svenska, historia, bild)

”När Hilma kom in i rummet satt Britt-Marie uppkrupen i fönstret och klippte så fort och noggrant hon kunde med sin papperssax. Fem ark med kläder hade hon ritat. Hon hade använt fint, tjockt ritpapper, målat jättenoga med vattenfärger och sedan fyllt i kanterna med svart tusch. På pappersarken trängdes festklänningar med vida kjolar, kappor, hattar och nattlinnen”

Gemensam övning

Läs bokens klippdockstips på sidan 133-134. Gå igenom hur man gör en klippdocka och klippdockskläder.

Uppgift (enskilt eller två och två)

Tänk dig en människa, barn eller vuxen, som levde i din stad en eller flera generationer bakåt i tiden. Fantisera fritt ihop en människa, eller välj någon som faktiskt har levt.) Ta reda på mer om tiden när personen levde - utifrån ett personperspektiv: Hur var man klädd? Vilka kläder var moderna? Vad arbetade man med? Vilka namn var vanliga? Fundera också över vem just din person var. Vad hette personen i fråga? Gick han/hon i skolan eller arbetade? Hur var han/hon klädd?

Rita personen som en klippdocka. Rita och måla kläder som passar för just den tid du har valt. Till kläderna kan man även välja att använda tygbitar, pärlor, glitter och annat.

Skriv en berättelse om din person. Berätta om en vanlig dag i hans eller hennes liv (rutiner, arbete/skola, intressen, glädjeämnen och svårigheter).

Förslag till redovisning

- Presentera din klippdocka/person för klasskamraterna (helklass eller i mindre grupper) - läs berättelsen.
- Utställning

Kapitel 9

I kapitel 9 lär barnen känna Tony. Han visar dem djuren på cirkusen och låter dem vara med och tvätta en elefant.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

• Smilgropar	• Gänglig
• Djurstallar	• Höbal
• Plym	• Lumpet
• Andlöst	• "Vara uppslukad av något"
• Mule	

b. Citatövning (svenska, religion)

Läs citaten från kapitlet och reflektera över dem med hjälp av frågorna

"– Jag vågar inte tänka på vad mamma skulle säga om hon fick veta att vi smyger omkring här, sa Arne och rös"

- Hur tror du att Arnes mamma skulle reagera om hon fick veta att han smugit på en cirkus?
- Varför skulle hon reagera så?

Britt-Marie och Arne får hjälpa till att tvätta en elefant: "Hilma undrade hur de skulle förklara sina våta kläder när de kom hem."

- Varför tror du att Hilma funderar över detta?

"– Det är ingen vanlig punka, konstaterade han förbryllat och gjorde en dramatisk paus innan han fortsatte:

– Någon har skurit sönder däcket med en kniv.

Britt-Marie och Hilma drog samtidigt efter andan. Vem hade kunnat göra något så lumpet?"

- Vad gör man när man råkar ut för punktering? Vet du hur man lagar ett punkterat däck?

Kapitel 10

I kapitel 10 råkar barnen ut för en obehaglig upplevelse. Hilma imponeras av mormors mod. De vandrar hem genom en stad som Hilma känner igen - men ändå inte.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- "Att skakas om"
- "Ett kok stryk"
- "Lägga något bakom sig"
- "Rygga för något"
- "Sjuda av liv"
- "Himlens portar öppnar sig"

b. Fotoprojekt: Vår stad då och nu och kanske i framtiden (bild, historia, svenska)

"De ledde cyklarna hemåt på stensatta gator. För Hilma var staden sig lik och ändå totalt annorlunda. Torget sjöd av liv och rörelse. Torggummorna sålde ägg och grönsaker och vid ett stånd stod en stor häst och trampade med tunga hovar."

Gemensam övning

1. Ta reda på hur din stad såg ut förr i världen. Kanske finns det foton på biblioteket eller på internet. Kanske är det någon som har foton hemma som visar hur staden såg ut en gång i tiden: byggnader, vägar, omgivningar. Samla bilder (kopiera om så behövs).
2. Använd en karta och pricka in byggnaderna, vägarna och omgivningarna.
3. Gör sedan en stadsvandring med klassen. Ta med en kamera. Besök platserna. Jämför: Hur såg det ut förr? Hur ser det ut idag? Dokumentera med hjälp av kameran.

(Man kan givetvis också vända på det och börja med stadsvandringen för att dokumentera samtiden och sedan ta reda på hur det såg ut i staden förr i världen.)

Diskutera: Har det hänt något i staden som påverkat utvecklingen? (Till exempel: Ett parkeringshus kanske inte behövdes för 100 år sedan men i dagens samhälle finns det stort behov av detta.)

Diskussionen kan också omfatta en framtidsprognos: Hur kommer staden att se ut om 50 eller 100 år och varför?

Uppgift (mindre grupper)

Varje grupp får ett antal "par-bilder" (förr och nu) att arbeta med. Jämför den historiska bilden med den nya. Diskutera skillnader och likheter. Finns det fördelar och nackdelar med förändringarna? Sätt upp bilderna bredvid varandra på ett stort pappersark. Skriv ner vad gruppen kommit fram till. Här kan man också inkludera framtidsprognosen: Gruppen kan rita hur den tror att platserna kommer att se ut i framtiden.

Förslag till redovisning

Grupperna redovisar för resten av klassen.

Ordna en utställning i klassrummet, matsalen eller korridoren. Bjud in besökare (kanske vårdnadshavare, äldre släktingar eller en annan klass) och berätta om arbetet.

Kapitel 11

I kapitel 11 knyter Hilma ett speciellt band till sin mormors mormor, som ger henne en gåva utöver det vanliga.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Namne
- Tjänstvillig
- Sekel
- "Bli som en mussla"

b. Saker med historia (historia, svenska) - hemuppgift

"Med sina rynkiga händer rotade Hilma Maria runt bland välstrukna näsdukar och askar. Till slut hittade hon vad hon letade efter. Det var en fin, röd ask med guldbokstäver på. Sakta öppnade de locket och där - på en bädd av blå sammet - låg ett litet silverarmband. 'Sträck fram din hand.' Hilma Maria fäste med darrande fingrar armbandet, som hölls ihop av två små silverelefanter, runt Hilmas smala handled."

Uppgift

Ta med något hemifrån - något som har en historia (som betyder något extra för dig).

Förslag till redovisning

Berätta om föremålet inför klassen eller i mindre grupper:

- Vad är det?
- Hur har det använts?
- Vem har haft det?
- Varför betyder det något extra för dig?

Kapitel 12

I kapitel 12 ställer de vuxna till det genom obetänksamhet. De ger mormor, som ju bara är ett litet barn i det här kapitlet, punsch och hon blir snurrig. När Hilma kommer tillbaka till nutiden upptäcker hon att Harry-i-Huset har hemska planer för fru Alm. Han vill såga ner trädet! Vad kommer det att innebära för vänskapen mellan fru Alm och Hilma och vad kommer att hända med tidsresorna?

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Dask
- Övermannas
- "Himla med ögonen"
- "Skruva på sig"
- "Gnagande oro"

b. Lär dig mer om almen (biologi, svenska, bild)

"Trädet rasslade med löven och svarade: "Man ska inte tro allt man hör. Jag vet vem jag är och var jag hör hemma, och inte är det på Harrys tomt, det är en sak som är säker."

Uppgift (enskilt, parvis eller i grupp)

Ta reda på fakta om almträd och gör egna faktablad. Rita, måla och skriv.

Exempel på vad man kan ta reda på:

- Hur ser en alm ut?
 - Hur hög kan en alm bli?
 - Hur ser bladen ut?
 - Hur ser almens frukter ut och vad kallas de?
- I vilken sorts miljö trivs almarna?
- I vilka länder är almarna vanliga?
- Vad händer när ett trä får almsjuka?
- Vad kan man göra med almträ?

Kapitel 13

I kapitel 13 tar fru Alm med Hilma till tiden strax efter första världskriget. Hon får träffa sin mormors mor som barn. Familjen har fått flytta till Norge på grund av arbetsbrist. Hilma får en tankeställare. Hon förstår att mycket av det som hon tar för givet är sådant som andra människor får slita för.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Fascinerad
- Skrinna
- "Haja till"

b. Skriv ett vykort till en förfader (svenska, bild, SO)

"Nu ritade hon en liten flicka med sorgsna ögon, som satt vid ett köksbord med ett fiskskelett på tallriken. Flickan var mager som en sticka och hade svarta ringar runt ögonen. Så hade nog Greta sett ut, tänkte hon. Framför sig såg hon ett mörkt kök där det luktade inlagd sill. Det såg ut ungefär som hos fattighjonen i Emil i Lönneberga och nu försökte hon få ner det på papperet. Det gick åt mycket svart och grått och brunt."

Uppgift (enskilt)

Gör ett eget vykort. Mät upp hur stort ett vykort är och klipp till en bit styvt papper i rätt storlek. Gör baksidan med utrymme för text, adress och frimärke.

Adressera kortet till en förfader - kanske en mormor, farfars far eller morfars mormor. Vad tror du att den personen skulle vilja veta om dig och den tid du lever i? Skriv och berätta. Rita dig själv när du gör något som du tycker om på framsidan av kortet.

Förslag till redovisning

Läs vykortet för varandra och sätt upp dem i klassrummet.

Kapitel 14

I kapitel 14 förstår Hilma hur annorlunda det var att vara barn för 100 år sedan. Tänk bara att resa utan bil och utan musikanläggning och dvd att roa sig med. Hon får också träffa sin mormors mormors mamma och se hur de bodde och hade det.

a. Ordförståelse (svenska)

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Stenhuggare
- Sinsemellan
- Tulltjänsteman/förtulla
- Blotta
- Smuggelgoods
- Rovor
- "Ta till orda"
- "Orden hänger i luften"
- "Orden vill inte sjunka in"
- "Sova skavfötters"

b. Gör ditt eget släkträd (historia, bild)

"När jag gjorde mina tidsresor blev jag väldigt intresserad av min historia. Därför har jag börjat rita mitt eget släkträd."

Gemensam övning

Gå igenom hur släkträd kan se ut. Läs släkträdstipsen på sidan 142-144.

Uppgift (hemuppgift)

Rita ditt eget släkträd eller familjetråd. Ta reda på namnen på dem som ska vara med i ditt träd och skriv in när de föddes (och dog). Om du vill kan du rita personernas porträtt också.

Förslag till redovisning

Berätta om ditt släkträd för en klasskamrat eller för klassen.

Kapitel 15

I kapitel 15 är Greta orolig för att börja i en ny klass. Hilma råkar ut för något som gör att hon börjar fundera över om det kanske är synd om Harry-i-Huset.

a. Ordförståelse

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Entonig
- Milt sinnelag
- Surrogat
- Tillvaro
- Uthus
- Singla
- Badmadammer
- "Förknippa något med något"

b. Skillnader i språket förr och nu - språkutveckling (svenska, historia)

"– Jo, förstår ni, jag har funderat en del på sistone. Vi har resonerat sinsemellan borta i stenbrottet och flera av oss svenska stenhuggare tycker att det är dags att åka hem. Det blev alldeles tyst i köket. Edvins ord hängde i luften. Det var som om de inte riktigt ville sjunka in. Åka hem?
– Kära hjärtanes, kom det sedan tyst från Hilma Maria."

I kapitel 13, 14 och även i nästa kapitel, 15, träffar Hilma sin mormors mor Greta och hennes föräldrar. För hundra år sedan använde man andra ord och uttryck än de som är vanliga idag. Språket utvecklas nämligen hela tiden. Om hundra år använder man säkert andra ord och uttryck än idag.

Gemensam övning

Leta efter ålderdomliga uttryck i kapitel 13, 14 och 15. Om man vill säga något med samma betydelse nu för tiden, vilka ord väljer man kanske hellre?

Kan ni komma på andra gammaldags ord? Titta gärna i äldre litteratur – till exempel gamla sagor.

Diskutera:

Vad kan påverka språket?

- Teknisk utveckling
- Nya behov
- Andra språk
- Globalisering
- Annat?

Uppgift (parvis eller i mindre grupper)

Utifrån diskussionen med klassen; försök komma på 5-10 nya ord som tillkommit de senaste åren tack vare nya behov, teknisk utveckling eller under inflytande från andra språk. Hur tror ni orden har uppstått? Tror ni att era föräldrar eller ännu äldre personer förstår orden? Skriv upp orden på en tavla och gör en gemensam modern ordlista.

Hemuppgift: Ta med ordlistan hem och förhör en äldre person. Förstår de orden?

Förslag till redovisning

Berätta i klassen om hur förhöret gick. Diskutera i klassen om det finns likheter och skillnader i hur de äldre uppfattat orden. Resonera kring vad det kan bero på (de äldre kanske kommer från ett land där ordet är vanligt, de kanske har ett yrke som gör att de använder sådana här ord, de kanske ser mycket på tv och snappar upp ungdomliga ord och uttryck och så vidare).

Kapitel 16

I kapitel 16 är Hilma tillbaka i nutiden igen. På vinden hittar hon och mormor spännande släktklenoder. Klenoderna är kanske inte värda så mycket pengar, men betyder mycket i alla fall. Bland annat hittar de ett fotoalbum.

a. Ordförståelse

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Raskt
- Oändligt
- Hiva
- Klenod
- "Nicka till"

b. Gör en sida i ett fotoalbum (bild, svenska)

"Hilma satte sig och de öppnade albumet tillsammans. En massa små fotografier var inklistrade lite huller om buller på sidorna. Någon, troligen Greta, hade gjort kortfattade anteckningar om vad bilderna föreställde. Handstilen var snirklig och ganska svår för Hilma att tyda, men mormor kunde."

Gemensam övning

Gå igenom albumtipsen på sidan 140-141.

Uppgift (parvis eller i mindre grupp)

Dokumentera en vecka eller en specifik dag i klassen med en kamera. Ge grupperna olika uppdrag. (Välj uppdrag som passar klassen. Ett sätt kan vara att ge uppdrag utifrån schemat, så en grupp ansvarar för raster, en för idrott, en för lunchrast, en för SO, en för svenska och så vidare.)

Skriv ut fotografierna. Varje grupp gör en albumsida som beskriver uppdraget. Välj 1-4 bilder per albumsida. Klistra in dem. Finns det kanske annat som kan användas? Var kreativ. (Ett kuvert med gräs från fotbollsplanen, sand från lekplatsen, en pressad blomma, en del av schemat, en servett från matsalen?) Skriv och berätta på sidan.

Förslag på redovisning

Visa albumsidan för klassen och berätta om hur ni arbetat, varför ni gjort som ni gjort. Samla alla albumsidor till ett gemensamt klassalbum.

Kapitel 17

I kapitel 17 ser Harry-i-Huset ut att börja göra verklighet av sina planer att såga ner fru Alm. Hilma blir först helt handlingsförlamad. Hur ska hon, ett litet barn, kunna göra något åt den store, ilskne Harry-i-Huset? Men hon inser också att hon är den enda som kan rädda trädet. Kärleken till fru Alm fyller henne efter ett tag med beslutsamhet.

a. Ordförståelse

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Skymning
- Innerligt
- Förolämpad
- Handlingsförlamad
- Finurlig
- Förtvivlad
- "Hennes dagar var räknade"
- "Styra och ställa"

b. Citatövning (svenska, religion)

Läs citaten från kapitlet och reflektera över dem med hjälp av frågorna. Det finns inga rätt eller fel.

"Hon hade inte pratat med fru Alm om vad Harry hade gjort idag, för när hon pratade om det blev det plötsligt så verkligt. Hon ville inte att det skulle vara verkligt, utan en dröm som hon kunde vakna upp ifrån så att allt blev som vanligt igen."

- När man är orolig för något, som Hilma är boken, tycker du att det hjälper att prata om det, eller håller du det helst inom dig, som Hilma gör? Varför tycker du så?

"Det var bara hon som förstod hur nödvändigt det var att rädda trädet. Skulle hon då verkligen ligga här handlingsförlamad och låta Harry-i-Huset styra och ställa? Nej. Skulle hon försöka göra något åt det? Ja. Inte för att hon visste hur hon skulle bära sig åt, men hon måste i all fall försöka."

- Vad tror du det är som får Hilma att bestämma sig för att försöka rädda fru Alm?

Kapitel 18

I kapitel 18 visar Hilma prov på sitt mod. Hon visar att hon klarar mycket mer än hon någonsin trott.

a. Ordförståelse

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

- Minimal
- Baxa upp något
- Makrillpilkar
- "Ligga och trycka"
- "Det var allt lite blåögt av Harry-i-Huset"
- "Nyckeln brände till i handen på Hilma"
- "Göra intrång"
- "Lomma iväg"

b. Skriv och berätta - vad var det Harry-i-Huset fick se på sin tidsresa? (svenska, bild)

"Hilma såg hur han sjönk ner vid fru Alm och blundade. Det såg nästan ut som om han somnade för en stund, och då visste Hilma inom sig att fru Alm hade lyckats. Hon hade tagit honom tillbaka i tiden."

Harry-i-Huset får göra en egen tidsresa med fru Alm. Trädet vill inte avslöja för Hilma vad han fick uppleva under resan. Det är Harry-i-Husets ensak, resonerar fru Alm, och det har hon förmodligen rätt i. Däremot kan vi ju gissa.

Gemensam övning

Diskutera i klassen: Hur tror ni Harry-i-Huset hade det när han var liten? Varför tror ni så?

Uppgift (en och en)

Skriv och berätta vad du tror att Harry-i-Huset fick vara med om på sin tidsresa. Vem fick han träffa? Vad fick han vara med om och hur påverkades han av det?

Illustrera din berättelse med en bild.

Förslag till redovisning

Eleverna läser upp sina berättelser i klassen eller i mindre grupper. Jämför. Finns det likheter och olikheter mellan berättelserna?

Kapitel 19 och epilogen

I kapitel 19 kommer mamma och pappa hem från sin resa. Hilma är överlycklig samtidigt som hon är ledsen för att hon måste lämna fru Alm. Trädet och flickan säger farväl och Hilma lovar att snart komma tillbaka. Även fru Alm är vemodig och minns flickorna som växt upp i huset. Harry-i-Huset gör något oväntat.

I epilogen får vi träffa Hilma som vuxen. Hon har fått två barn och tillsammans gör de en fantastisk upptäckt i trädgården.

a. Ordförståelse

Ord att förklara, uttryck att diskutera och förtydliga. Hitta synonymer. Hur kan man säga istället?

• Bedyra	• Trio
• Förvissning	• Vankas
• Gondol	• Andäktig
• Skrovlig	• Spirande
• Sloka	• Skira
• Kompost	• "Ta något med en klackspark"
• Tufsig	• "Göra avtryck"
• Skamfilad	• "Vara världens centrum"
• Udda	

b. Rita din egen tidslinje (svenska, historia, bild, matte, samhällskunskap)

Gemensam övning

Tänk er att ni fick möta er själva i framtiden. Hur tror ni att era liv kommer att bli? Vad tror ni kommer att hända i världen som kanske påverkar era liv (uppfinningar, världshändelser och så vidare).

Uppgift (en och en)

Rita en tidslinje från det att du föds och 100 år framåt i tiden. Dela in linjen i decennier (tio års-perioder) och skriv och rita in viktiga händelser i ditt liv, sådant som du tror eller hoppas ska hända i framtiden.

c. Baka bullar, baka limpor (hemkunskap, matte)

Läs bullreceptet på sidan 147-152 och/eller limpreceptet på sidan 135-137. Dela in klassen i mindre grupper och baka, ät och njut. **Fira ert fantastiska arbete med "Fru Alms magiska resebyrå"!**